

Новини ▶ 6

“Справедливост”
ще оспорва
всички такси в
София

Компании и пазари ▶ 8-9

Концесия с едно наум

Опитът на държавата с концесионера на летищата във Варна и Бургас разкрива и добрите, и лошите страни на този модел. Не личи обаче това да е взето под внимание за проекта за летище Балчик

Пари

BONNIER

pari.bg

Вторник

9 август 2011, брой 150 (5210)

USD/BGN: 1.37492

▼ -0.49%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.42250

▲ +0.52%

Българска народна банка

Sofix: 390.07

▼ -2.32%

Българска фондова борса

BG40: 121.89

▼ -0.61%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

9 770861 560012 >

Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) предупреди, че световната икономика тръгва

ОТНОВО НАДОЛУ

Продължаващият срив на борсите и страхът от дълговите проблеми в Европа и САЩ ще донесат на България по-малко инвестиции, по-слаб растеж и запазване на високата безработица ▶ 4-5

Новини ▶ 7

Търговията с
лекарства и
компютри е
с най-голям
ръст през юни

Компании ▶ 10

“Юниливър”
купи
сладоледите
“Дарко”

Свят ▶ 11

45 хил.
служители
на Verizon
стачкуват
в САЩ

Печеливш
Димитър Николов

Община Бургас, чиито кмет е Димитър Николов, ще раздава безплатни билети за SPIRIT of Burgas на живеещите непосредствено до фестивалната зона. Билетите ще се раздават 2 дни преди събитието - на 10 и 11 август, само срещу представяне на лична карта.

Губещ
Акио Тойода

Японският автомобилостроител Toyota, чиито президент е Акио Тойода, падна до трето място по продажби на автомобили в глобален мащаб. За първото полугодие на 2011 г. компанията е продала близо 3.7 млн. автомобила, което е спад с 11% спрямо 2010 г. Компанията, изпреварили японския гигант, са General Motors и Volkswagen.

Мнения

► По темата "Пристанището на "Лукойл" - руски анклав в Европа и препятствие за Шенген?"

► Страшна констатация: да бъдеш анклав на бивша империя е ПОЧТИ ПРИСЪДА. Младото поколение получава тежко наследство!

~Чета

► По темата: "КРС даде първия лиценз за тест на 4G мрежа на "МобилТел"

► С нетърпение чакам повишаване на скоростта. Дано да не се разочаровам.

~Янаки

Коментар

Искра Фидосова и чувалът с предизборния популизъм

Ани Коджаиванова
ani.kodzhaivanova@pari.bg

Предизборната търговия на Фидосова в Лом - кмет срещу университетски филиал, напомня на лозунг от близкото минало: всеки град с филиал, а догодина - и с университет

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

pari.bg Топ 3

1 Америка се приближава до гангчен и може би демократичен срив. Демокрацията е заплашена от прекомерните бюджетни разходи, смята Ричард Ран, председател на консултативния съвет на ИПИ.

2 Нуриел Рубини: Препотвратянето на нова рецесия е "мисия невъзможна". С адекватни мерки обаче може да бъде избегната втора депресия, смята икономистът.

3 Швейцарският Цуг може да се окаже крайна гара за "Булгартабак". Последният собственик на единствения кандидат за българския цигарен холдинг е базираното в добре познатия гангчен рай дружество VTB Capital privat equity holding AG.

Най-много се лъже по време на война, на избори и след лов, е казал големият германски държавник Ото фон Бисмарк. За щастие не сме във война, но по стечение на обстоятелствата за грандамата на ГЕРБ - депутатката Искра Фидосова, важат останалите две условия - хем времето е предизборно, хем за госпожата се знае, че хобито ѝ е да разпуска, ловувайки. А в момента шефката на правната комисия в парламента ловува гласоподаватели в родния си Лом, обещавайки филиал на университет в града, ако гражданите изберат кандидата на управляващата партия Иво Иванов - бивш началник на районното полицейско управление.

След като Борисов "даде" на Перник Европейски политехнически университет, който стана известен най-вече с благодатната

за шегги абривиатура на по-разговорното си име (Пернишки университет по телекомуникации, компютри и архитектура) и масовия побой в последния му учебен ден тази година, Искра Фидосова явно е тръгнала по същия утъпкан път. Само че обещанието ѝ звучи като лозунг от близкото минало: тази година във всеки град филиал, а догодина - и университет.

Образованието в България е сериозна тема, с която най-малкото е нередно и несериозно да се търгува предизборно. То не е магистрала или друга някаква инфраструктура, която все да влезе в нужда. Нито пък е някаква панацея, която да гарантира благоденствие и повишаване на стандарта. Наличието на университет някъде в България дори не е гаранция за повече грамотност. Фактите са

малко стряскащи. В сравнение със средноевропейските норми университетите и филиалите им в България са прекалено много на глава от населението, както и висшистите, а качеството на образованието е стряскащо ниско. Дори най-престижният от тях - Софийският университет, е някъде около седемстотното място в класацията на най-добрите университети в света. Връзката между университетите и нуждите на бизнеса и държавата пък тотално липсва.

Но ако идеята за университетски филиал в Лом звучи крайно популистко и нереалистично, начинът, по който тя се ражда, е поредната илюстрация на порочността на тези начинания. И въпросите към г-жа Фидосова в този смисъл са: Кой прецени, че Лом се нуждае от университет? От какъв

точно университет или филиал се нуждае? Кой направи анализ на кадрите, икономическите и бизнес нуждите на региона? Кой пресметна с какви преподаватели може да бъде обезпечен такъв филиал? Какво мисли Националната агенция за оценяване и акредитация? А образователното министерство?

Ясно е, че от ГЕРБ са развързали голямата предизборна торба с обещания и отново ги раздават щедро също като вълшебната торбичка от приказките. Ти само поискай и тя ще ти го даде. От управляващата партия обаче би трябвало да си дават сметка, че именно големите обещания от парламентарните избори, които до момента не успяват да изпълнят, са една от основните причини за падащия им рейтинг. А след две години отново ще има избори. Дори по-важни от тези. **П**

НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: business@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп ЕАД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
lilia.apostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
stanislava.atanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg

ВИЗУАЛЕН РЕДАКТОР И РЕДАКТОР ПРИЛОЖЕНИЯ
Албена ПИНО - 4395845
albena.pino@pari.bg

ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филипа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg

Красимира ЯНЕВА - 4395876
krasimira.yaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395846
ani.kodzhaivanova@pari.bg
Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Радослава ДИМИТРОВА - 4395823
radoslava.dimitrova@pari.bg
Елина ПУЛЧЕВА - 4395877
elina.pulcheva@pari.bg
Филип БУРОВ - 4395857
filip.burov@pari.bg

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
miroslav.ivanov@pari.bg
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
maria.veromirova@pari.bg

Изглица ФИЛИПОВА - 4395867
iglika.philipova@pari.bg
Ивана ПЕТРОВА - 4395818
ivana.petrova@pari.bg
Пламен ДИМИТРОВ - 4395896
plamen.dimitrov@pari.bg
Кина ДРАГНЕВА - 4395875
kina.dragneva@pari.bg
Теодора МУСЕВА - 4395871
teodora.musseva@pari.bg
Златина ДИМИТРОВА - 4395845
zlatina.dimitrova@pari.bg
Владислав РАШКОВ - 4395845
vladislav.rashkov@pari.bg
Илия ТЕМЕЛКОВ - 4395877
ilia.temelkov@pari.bg

Ангел СИМИТЧИЕВ - 4395865
angel.simitchiev@pari.bg

УЕБ РЕДАКТОРИ
Билиана ВАЧЕВА - 4395866
biliana.vacheva@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
darina.cherkezova@pari.bg

ФОТООТДЕЛ
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
marina.angelova@pari.bg

Емилия КОСТАДИНОВА
Боби ТОШЕВ - 4395879

ДИЗАЙН И ПРЕДПЕЧАТ
Мая ПИСАРСКА - 4395882
maia.pisarska@pari.bg

Вихър ЛАСКОВ
Красимира МИТЕВА
Ева КОЙЧЕВА

Светла ИВАНОВА
Стела МИХОВА

РЕКЛАМА
4395872, 4395822, 4395827,
4395847, 4395856
ФАКС: 4395826

АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 4395836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815

ПЕЧАТ: ПЕЧАТНИЦА СОФИЯ ЕООД
ISSN 0861-5608

Нервност след кратко

Световните пазари реагираха положително на намесата на ЕЦБ, но инвеститорското доверие се оказа краткосрочно

Успокоението, което намесата на Европейската централна банка (ЕЦБ) донесе на пазара в началото на търговията, бързо беше преодоляно и само няколко часа по-късно световните пазари отново тръгнаха надолу. За сега България остава встрани от вихъра на събитията, но евентуална повторна рецесия в Европа неизбежно ще се отрази на износа на страната и съответно на цялата икономика, единодушни са анализаторите. Междувременно Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) предупреди, че основните световни икономически показатели са признаци за забавяне.

Успокоение, но за кратко

След загубите, които отчетоха азиатските борси, търговията в Европа започна с умерен оптимизъм. Решението на ЕЦБ да интервенира с покупката на облигации на Испания и Италия на вторичния пазар доведе до понижаване на доходността на книгата. Лихвите по 5-годишните облигации на двете държави спаднаха с един процентен пункт, а застраховките срещу фалит се понижиха. Това успокоение обаче беше за малко и след кратка съпротива индексите на водещите европейски борси отново тръгнаха надолу,

като сесията в Европа завърши с понижения от около 2%. При отварянето на търговията на Уолстрийт технологичният индекс Nasdaq намалю с 2.33%, индустриалният DJIA се понижи с 1.80%, а широкият индекс S&P 500 изгуби 2.28% от стойността си.

Индексите на Българската фондова борса през целия ден останаха оцветени в червено. Sofix приключи борсовата сесия с 2.32% спад, а за последната седмица индексът се е понижил с около 3%.

Закъсняло понижение

В търсене на сигурно убежище инвеститорите продължиха да залагат на златото, което изстреля цената му до над 1700 USD/тр. у. за първи път в историята (подробности на стр. 13). Това стана след като в края на миналата седмица Standard&Poor's понижи кредитния рейтинг на САЩ с едно ниво от AAA на AA+ и предупреди, че са възможни и нови ревизии. От Fitch контрираха, че решението за промяна на оценката е прибързано. Според Лъчезар Богданов от "Индъстри Уоч" обаче понижаването на рейтинга е закъсняло с 4-5 години. На същото мнение е и Пламен Пейчев от Trader.bg, според когото това е трябвало да се случи много по-рано. Корекция само с едно ниво

надолу е недостатъчна, като се има предвид бюджетното състояние на страната и това, че през последните два месеца рейтингите на Гърция, Португалия и Ирландия бяха намалени до подинвестиционно ниво, коментира Пейчев.

Опасност от нова рецесия

Заради опасенията от забавяне на световната икономика цените на петрола тръгнаха рязко надолу и достигнаха най-ниското си ниво от осем месеца насам. От ОИСР предупредиха, че през юни в САЩ, Япония и Русия са се появили "по-силни признаци за инверсия на циклите на растеж" в сравнение с май, а тенденцията за влошаване на ситуацията е всеобща в основните световни икономики. "Предварителните показатели за Канада, Франция, Германия, Великобритания, Бразилия, Китай и Индия продължават да клонят към забавяне на икономическата дейност", посочват от организацията.

Възможно е да има повторна рецесия, но за мен по-притеснително е да има дълъг период на "замръзване" в инвестициите, пазара на труда и т. н., коментира Георги Стоев от "Индъстри Уоч". По думите му е по-добре да се случат две бързи рецесии, отколкото икономи-

ческа "ледена епоха".

България и кризата

Ефектът върху българската икономика ще се усети най-вече по отношение на износа и експортноориентираните компании, смятат анализаторите. "Ако липсата на икономическо възстановяване в Западна Европа продължи, това ще се отрази на износа ни", коментира Алекс Бебов от "Балканска консултантска компания". Неизбежно е да има отражение върху икономиката ни, тъй като страната е отворена, но посоката все още не е ясна, посочи Георги Стоев. Според Пламен Пейчев икономиката ще се забави, но заради малкия държавен дълг и ниските данъци България може да се окаже по-привлекателно място за инвестиции в сравнение с другите държави. "Друг е въпросът дали при една световна рецесия ще има инвеститори", уточни той. Ситуацията има и положителни ефекти като поевтиняването на някои суровини, например на петрола, коментира Цветослав Цачев от "Елана Трейдинг". Според него няма начин негативните последици да не се усетят, но те ще бъдат компенсирани от положителните.

Екип на в. "Пари"

Материалът не е препоръка за покупка или продажба на финансови инструменти.

2.55%

▶ от стойността си загуби американският индекс Dow Jones в началото на търговията

Рискове за България

ИКОНОМИКА

Забавянето или спирането на икономическото възстановяване в Европа ще се отрази на българския износ, който в момента е основният двигател на растежа. Евентуална повторна рецесия няма да бъде толкова тежка, колкото първата, но може да доведе до продължителна стагнация

БЕЗРАБОТИЦА

Свиването на продажбите ще доведе до повишаване на безработицата и намаляване на заплатите, което допълнително ще ограничи и без това свитото търсене

ИНВЕСТИЦИИ

Предприятията в България са в по-добра позиция от тези в Западна Европа. Несигурността на световните пазари обаче ще направи инвеститорите по-предпазливи

ИНФЛАЦИЯ

Трудно е да се прогнозира в коя посока ще се движат цените. Заради опасенията от нова световна рецесия енергоносителите поевтиняват. В същото време цените на храните се покачват поради страховете от недостиг в световен мащаб

„Преките последици за България са, че няма да може да бъдат повишени доходите или ще трябва много големи, титанични усилия. Няма да може да бъде преодоляна безработицата. Защото, ако влезе в нова криза световната икономика, специално тази част, с която ние имаме преобладаваща част от връзките си, това ще се отрази негативно и на вътрешния пазар на заетостта, на доходите. Дано да е в по-малък мащаб, защото обикновено тези втори кризи не са с такъв дълбок спад като първите. Но от друга страна, може да се влезе в дълговременна депресия

Иван Костов, лидер на ДСБ и съпредседател на Синята коалиция, пред bTV

СПОКОЙСТВИЕ

2.18%

► спад отчете японският индекс Nikkei 225

2.17%

► понижение регистрира хонконгският индекс Hang Seng

4.67%

► се понижи индексът на германските сини чипове DAX

2.32%

► от стойността си загуби бенчмаркът на БФБ Sofix

” Колкото и да ми е неприятно това, което се случва в САЩ, Италия и Испания, управлението на тези държави трябва да приеме българския модел. Фискална дисциплина, пакт за финансова стабилност. Никой да не си позволява да харчи повече, отколкото изкарва държавата, защото това гарантира стабилност

Бойко Борисов,
министър-председател,
прег bTV

Мнения

Успокояването на пазарите не е тенденция

За съжаление това, което виждаме на световните пазари, може да продължи известно време. Не може да се каже, че успокояването на пазарите в понеделник е тенденция. Това, което забелязвахме през последните две седмици, е, че всяко леко успокоение беше последвано от нервност. Много е важно какво ще стане в САЩ.

Ситуацията на световните пазари не може да няма

Алекс Бебов,
управляващ партньор в "Балканска консултантска компания"

” Ако липсата на икономическо възстановяване в Западна Европа продължи, това ще се отрази на българския износ

ефект върху България. Ако липсата на икономическо възстановяване в Западна Европа продължи, това ще се отрази на износа. Досега винаги, когато е имало леко възстановяване в Западна Европа, то се е усещало и в България. За щастие българските фирми имат излишък на свежи пари, имотният пазар вече не е така раздут, както беше. Задължениостта на предприятията е по-малка, отколкото в Европа.

Предидшната рецесия още не е свършила

Едва ли някой може да прогнозира какво ще се случи, но особено след намесата на ЕЦБ, изглежда, ще имаме нов рунд на печатане на пари. За жалост увеличаването на количеството евро, което е в обращение, ще увеличи цената му, но ще увеличи и инфлацията и със сигурност няма да увеличи БВП.

Не смятам, че предишна-

Лъчезар Богданов,
икономист в "Индъстри Уоч"

” Според мен ни очаква още един период на несигурни инвестиции

та рецесия е свършила, за да се говори за повторна рецесия. Моята хипотеза е, че изобщо не е имало възстановяване в частния сектор в САЩ, а в Европа е било частично.

Според мен ни очаква още един период на несигурни инвестиции. Трябваше предварително да се отделим от травмираните страни.

Сегашната ситуация ще отшуми бързо

Стабилизирането на пазарите в понеделник е краткосрочна реакция на предприятиите от ЕЦБ мерки. Динамиката ще се запази още известно време, поне докато мине заседанието на Фед.

Това, което Италия и Испания правят в момента, е да предприемат мерки, за да избегнат нуждата от финансиране. Евантуален фалит на третата и четвъртата по големина европейски икономики ще означава то-

Цветослав Цачев,
ръководител отдел "Анализи" в "Елана Трейдинг"

” Ще има и положителни ефекти за икономиката като поевтиняването на някои суровини

тален колапс на финансовата система. Сегашната ситуация на финансовите пазари ще отшуми бързо.

Каго цяло ефектът върху световната икономика, включително и българската, няма да е толкова съществен. Ще се усети най-вече при износа. Освен това ще има и положителни ефекти като поевтиняването на някои суровини. Негативните последици ще бъдат компенсирани от положителните.

Финансовите пазари ще продължат да спадат

Може да се очаква финансовите пазари да продължат да спадат. Всяко стабилизиране ще бъде временно.

Няма как и в България да не усетим предстоящата рецесия. Най-силно ще се почувства от експортноориентирания бизнес. Икономиката ще се забави, инвестициите ще намалят доста сериозно. Плюсът

Пламен Пейчев,
главен гилър в Trader.bg

” Икономиката ще се забави, инвестициите ще намалят доста сериозно

за България е, че държавният дълг е много малък и можем да си позволим да поддържаме ниски данъци. Ще бъдем привлекателно място за инвестиции, сравнено с другите държави от ЕС. Друг е въпросът дали при една световна рецесия ще има инвеститори.

Изразеното мнение не е препоръка за покупка или продажба на финансови инструменти.

“Справедливост” ще оспорва всички такси в София

Размерите им са необосновано високи, твърди организацията

След като спечели на първа инстанция дело срещу Столичния общински съвет за незаконна такса смет в София, Гражданска инициатива “Справедливост” ще оспори вече цялата наредба за таксите на общината.

“Ще атакуваме в съда цялата наредба за таксите на Столичната община от 2006 г.”, съобщи адвокат Иван Груйкин, председател на Гражданска инициатива “Справедливост”. От неправителствената организация се надяват и този път да имат успех.

Ключовият мотив

Единият от мотивите, с който Софийският апелативен съд постанови, че такса смет е незаконна, може да стане причината за отмяна на цялата наредба за таксите. А именно, че проектът на наредбата и мотивите за нея не са били публикувани в интернет страницата на общинския съвет 14 дни по-рано. Така гражданите не са могли да се информират, да дават предложения и възражения. Това е едната причина, поради която магистратите постановиха, че такса смет в София е незаконна. Втората причина беше, че по Закона за местните данъци и такси парите, които гражданите плащат за битови отпадъци, трябва да се определят в зависимост от изхвърления боклук и по изключение на база данъчна оценка.

▶ **Наредбата за таксите на Столичната община трябва да бъде отменена, защото процедурата по приемането ѝ не е била спазена, твърди адв. Иван Груйкин**

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Необосновано високи такси

Освен такса смет за гражданите, за която съдът се произнесе, в наредбата за таксите на Столичната община се определят и размерите на такса смет за фирмите, за строителните разрешения, за детските градини, за социалните заведения, за покупка на гробни места и т.н. “Справедливост” този път ще атакува наредбата и с мо-

тив, че парите, които се събират от такси, трябва да покриват само разходите на администрацията. “Има пълна липса на икономическа обосновка на която и да е такса. Тази за издаване на строително разрешително е на база разгъната застроена площ на обекта. Така тя е вид данък”, обяви адвокат Груйкин. Например за издаване на строително разрешително за един от най-големите

молове в София, който все още се строи, в общинската хазна са постъпили над 3 млн. лв.

Ще поскъпне ли такса смет

Според “Справедливост” такса смет няма да поскъпне, ако се плаща на база реално изхвърления боклук. От неправителствената организация смятат, че размерът на таксата зависи от това колко

струват сметосъбирането и сметоизвозването, а тези дейности се извършват от частни фирми. Колко ще се плаща за това, зависи от договорите между общината и фирмите.

Да плащаме или да не плащаме

След като Софийският административен съд постанови, че такса смет е незаконна, гражданите трябва ли да плащат или

не? “Съветвам гражданите да не бързат да плащат, а да изчакат да се произнесе Върховният административен съд”, обяви адв. Иван Груйкин. Не е ясно обаче кога ще се произнесе 3-членният състав на съда, а за да стане окончателно решението, трябва да се произнесе и 5-членен съдебен екип. Адвокат Груйкин посвещава гражданите, които вече са се издължили към общинската хазна, да следят съдебните решения, защото може да се окаже, че са платили повече, отколкото е трябвало.

Неговерие

В същото време от “Справедливост” твърдят, че не винаги ВАС е на висотата на конституционните изисквания. “Има очевидни компромиси с политическата конюнктура”, твърди адвокат Груйкин. Той даде за пример обжалваните от организацията такси за издаване на български лични документи. Според съда те не са икономически обосновани, но според ВАС жалбата на “Справедливост” е неоснователна. От организацията твърдят също, че не трябва да има разлика при регистрация на едноличен търговец и на акционерно дружество. “Сега таксите са различни в зависимост от платежоспособността на регистрираното юридическо лице”, обяви адвокат Груйкин.

Красимира Янева

” Не е вярно, че такса смет ще поскъпне, ако се плаща на друга база. Услугите за сметта струват толкова, колкото общината е договорила. Добрите общинари биха приели нова методика възможно най-бързо. Плащане на база изхвърлен боклук ще стимулира разделното събиране

Стойчо Кацаров, член на УС на “Справедливост”

” Изчисленията на този етап показват, че плащане на база изхвърлен боклук би оскъпило таксата за гражданите, което Столичната община не може да си позволи. В момента работим за въвеждането на други методи за изчисление на такса смет, с които се цели по-справедлив начин за изчислението ѝ

Йорганка Фангъкова, кмет на Столичната община

Търговията с лекарства и компютри отчита най-голям ръст през юни

Според експерти ръстът във фармацевтичния сектор е свързан с предстоящото свързване на аптеките с НАП

Лекарства и компютърна техника - това са стоките, при които е отчетен най-голям ръст на търговията на дребно през юни по данни на НСИ. Оборътът от продажбите на фармацевтични и медицински стоки е с най-голям ръст на годишна база - 4.3%. Промяната на месечна база пък е най-силна при компютърна техника, където е отчетен ръст от 0.9%. Търговията с компютри се увеличава и в сравнение с юни 2010 г., и при това с 2.7%.

Опит за тълкуване на статистиката

Едно от обясненията за ръста в търговията с фармацевтични и медицински стоки е предстоящото свързване на касовите апарати на аптеките с Националната агенция за приходите (НАП), коментира

зам.-председателят на БСК Камен Колев. Той припомни за свързването на касовите апарати на бензиностанциите с приходната агенция, което приключи в началото на март 2011 г. След него приходите от акцизи и ДДС от търговците на горива нараснаха поне с 5%, каза Колев.

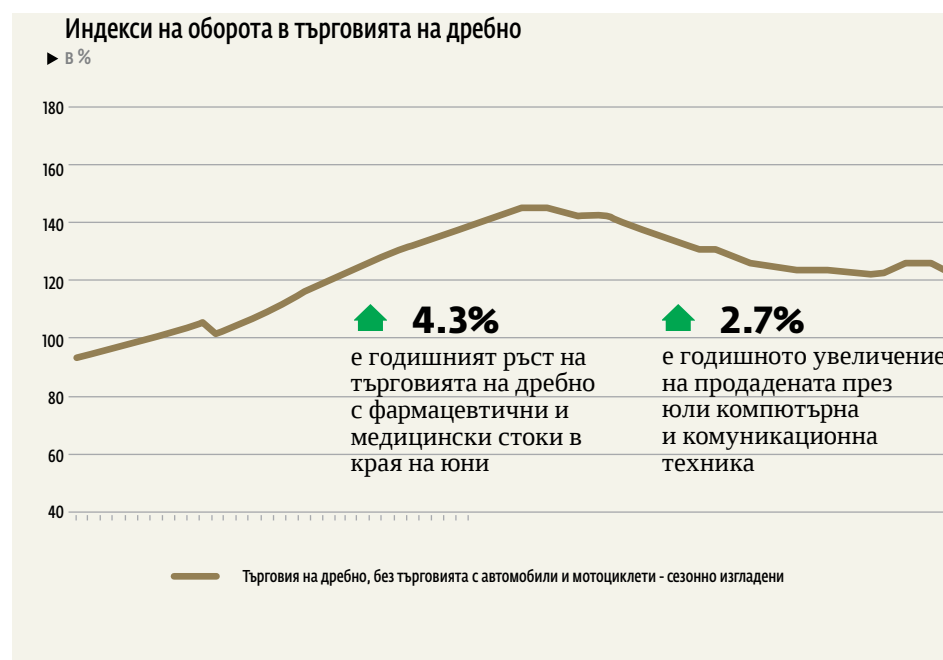
„Ако този ръст е свързан с изсветляване на бизнеса още преди свързването с НАП, след него може да има още по-голям скок“, коментира той пред в. „Пари“.

За увеличеното търсене на компютърна техника, и то през лятото обаче, той не открива пазарна зависимост и по-скоро бе изненадан.

Търсят се по-малко мебели и облекла

През юни се увеличава не само оборътът на търговията на дребно с фармацевтични и медицински стоки, но и търговията с компютърна и комуникационна техника. Там ръстът е по-малък, но все пак достига 2.7%.

Логично през лятото има спадове в търговията с битова техника, мебели и дру-

„Ако ръстът в търговията на фармацевтични и медицински стоки е свързан с изсветляване на бизнеса още преди свързването с НАП, след него може да има още по-голям скок

Камен Колев,
зам.-председател на БСК

ги стоки за бита - с 4.5%. Намаление от 2.5% има и при продажбите на дребно на текстил, облекло, обувки и кожени изделия. При продажбите на автомобилни горива и смазочни материали спадът е с 1.8%. Намалява и търговията на дребно с храни, напитки и тютюневи изделия - с 0.9%.

Търговията с компютри набира скорост

Търговията с компютри и компютърна техника отчита най-голямо месечно увеличение в края на юни - 0.9%, показват данните на НСИ. По-малко - с 0.6%, се увеличава търговията на дребно с текстил, облекло, обувки

и кожени изделия. При продажбите на храни, напитки и тютюневи изделия увеличението е с 0.4%.

По-слаба в сравнение с май е била търговията в три икономически дейности, показват данните на статистиката. Това са търговия с автомобилни горива и смазочни материали, където по-

нижението е с 2.6%. Следват продажбите на битова техника, мебели и други стоки за бита, които са с 1% по-малко през юни спрямо предходния месец. Спад с 0.4% има и при търговията на дребно с фармацевтични и медицински стоки, козметика и тоалетни принадлежности.

Елена Пулчева

Промисленост Производството нараства с 2.2%

С 2.2% се е увеличило промишленото производство през юни спрямо същия месец на миналата година, показват сезонно изгладените данни на НСИ. По предварителни данни обаче през юни индексът на промишленото производство намалява с 1.5% спрямо данните

за май 2011 г.

НСИ отчита спад от 5.4% при гобивната промишленост. На месечна база най-много е паднал гобивът на възлища - с 13.9%.

Спад от 0.4% през юни спрямо май отбелязва преработващата промишленост. Най-сериозно намаление има при производството на превозни средства без автомобили - с 41.5%. С 9.9% е намаляла химическата ни продукция, а с 8% - производството на основни метали.

Строителство Спадът на годишна база е 2.6%

Спад от 0.5% отбелязва през юни спрямо май индексът на продукцията в сектор „Строителство“. Календарно изгладените данни на НСИ показват, че на годишна база спадът на строителната продукция през юни е достигнал 2.6%.

Продукцията от гражданското/инженерното строителство намалява с 1.3% през юни спрямо май. Намалението на годишна база на строителната продукция през юни се дължи предимно на отрицателния темп при гражданското/инженерното строителство, където спадът е 21.5%, посочват от националната статистика. При сградното строителство на годишна база също има намаление - то е 4.4% спрямо миналата година.

НЗОК обяви конкурс за аптечен софтуер

Той трябва да послужи за създаването и внедряването на електронната рецепта

Електронната рецепта най-вероятно няма да е готова до есента, както обяви през юни ръководството на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК). Това личи от съобщение, пуснато на сайта на НЗОК. Касата тепърва обявява конкурс за фирми, които да разработят медицинския и аптечния софтуер, необходими за стартирането на е-рецептата. Срокът за кандидатстване е до края на август. Едва след това ще бъде пуснат пробен вариант на е-рецептата само в София. Кога тя ще стане факт за цялата страна, вече не е ясно.

Отлагане в безкрайността

Електронната рецепта е част от централизираната онлайн

система на НЗОК. Нейното изграждане започна през 2006 и трябваше да завърши през 2009 г. А тази година вече трябваше да имаме и работеща електронна рецепта. За изграждането на системата ръководствата на НЗОК заплачиха общо над 4 млн. EUR. Влизането ѝ в действие обаче беше доста забавено поради неуредици в документацията и контрола на системата. Оказа се, че по документи тя работи изрядно, но на практика повечето от половината модули, включително и електронната рецепта, не функционират.

Какво е е-рецепта

Проектът за електронна рецепта обхваща дейностите по предписването и отпускането на лекарствени продукти, медицински изделия по електронен път. Проектът предвижда пациентите да могат да проверяват рецептите си по интернет. Така те ще достигат от лекаря до

аптеката и на пациента няма да му се налага да носи рецепта на хартиен носител в аптеката. Чрез електронната рецепта се свеждат до минимум и грешките по предписването и отпускането на лекарствата.

Проект за изграждане на електронна рецепта е залегнал и в интегрираната информационна система на Министерството на здравеопазването. Според плановете тя трябва да обедини всички досега съществуващи информационни системи в едно цяло. Според проекта системата трябва да заработи напълно през 2013 г. За изграждането и внедряването ѝ здравното министерство получи финансиране от 9.7 млн. лв.

Въпреки всички грандиозни проекти остава отворен въпросът кога българските граждани ще престанат да носят хартиени рецепти в аптеките.

Елена Петкова

4

млн. EUR струва изграждането на централизираната онлайн система на НЗОК

Електронната рецепта е част от централизираната онлайн система на НЗОК, чието пълно внедряване бе забавено с няколко години

СНИМКА SHUTTERSTOCK

КОНЦЕСИЯ с едно наум

Опитът на държавата с концесионера на двете морски летища разкрива и добрите, и лошите страни на този модел. Засега обаче няма признаци, че това е взето под внимание за проекта за летище Балчик

Само преди броени дни концесионерът на летищата във Варна и Бургас - българо-германският консорциум "Фрапорт туин стар еърпорт мениджмънт" АД, обяви, че е подписан договорът за рехабилитацията на пистата на летище Варна. Инвестицията в инфраструктурния проект ще е близо 40 млн. лв., а компанията планира през следващите три години да инвестира в развитието на двете летища повече от 170 млн. лв., което включва и изграждане на нови терминали - така дълго чакани.

Въпреки това обаче в министерството на транспорта не са особено въодушевени от дейността на концесионера. Инвестиционната програма се бави твърде много. Така например въпросните нови терминали трябваше да станат факт година след като "Фрапорт" поеха двете летища, но това и досега не е свършено. В държавната хазна пък постъпват по-малко приходи, отколкото преди концесията.

Това на свой ред повдига въпроса и за модела на управление на преобразуването в гражданско летище в Балчик. Намерението на държавата първо да инвестира в него и да го стегне, а чак след това да му търси наемател не звучи така, сякаш си е взела поуки от слабите страни на концесионния модел, дори на против.

По пътя на терминалите

"Още при сключване на концесионния договор през 2006 г. от "Фрапорт туин стар еърпорт мениджмънт" АД са обещали, че в срок от една година ще бъдат построени нови терминали на летищата във Варна и Бургас. Такива терминали към днешна дата обаче все още няма", обясни за вестник "Пари" Иван Бамбов, началник на отдел "Летища и ЛЛО" в Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

По неговите думи наистина са реализирани някои ремонтни дейности, като разширението на един от пероните в Бургас, но само така няма как да се увеличи капацитетът на летищата, които от години се задъхват и имат спешна нужда от по-голям капацитет. Нужни са терминали, казва той. "Дори и да е имало технически трудности за концесионера, вече минаха четири години и е трябвало отдавна ръководството на "Фрапорт" да премине към активна работа, която за съжаление се е отложила много във времето", твърди още Бамбов.

Собственик на капитала на концесионера е германската компания "Фрапорт" АГ и дружеството "Еърпорт сървисиз", собственост на "Химимпорт" чрез едноличното акционерно дружество "Молет". Публич-

2.3%

► ръст на пасажерите отчете летище Варна за първите шест месеца на годината спрямо същия период на 2010 г.

но-частното партньорство беше сключено през 2006 г., а давността на договора е 35 години.

От компанията концесионер обаче са категорични, че в момента се провежда заключителният етап на процедурата за избор на изпълнител за строителството на новите летищни терминали на двете морски летища. Строителните дейности са планирани да започнат още тази година.

Опороченият успешен модел

По думите на Бамбов концесията е успешен модел, но за съжаление е криво разбран начинът за неговото реализиране. "Често на концесията се гледа като на начин за печелене на пари", казва той. Избраният концесионер трябва да вложи собствен капитал на "един празен парцел", да инвестира в едно ново летище, а не да го взима наготово

от държавата и да започва да печели веднага от него, обясни Бамбов.

Да, но въпреки това изглежда сякаш точно това иска да направи държавата в случая с летището в Балчик. И ако тези във Варна и Бургас все пак са били съвсем работещи граждански летища, макар и не в най-добрата си форма, това в Балчик е "буренясал кокошарник" и ще трябва да бъде модернизирано с бюджетни средства, преди да му се потърси концесионер. Самият Бамбов също потвърди, че се върви към подобен сценарий. "Най-вероятно, веднага след като бъде направено от държавата, за летището в Балчик ще се появят кандидат-концесионери, защото се намира на много удобно място, едва на 30 км от Варна", казва той.

Двете страни на "монопола"

Има още едно притеснение, което стои пред "първата копка" на летището в Балчик. По думите на Петър Мутафчиев, бивш министър на транспорта, информационните технологии и съобщенията, ако държавата инвестира в Балчик, тогава летище Варна може да загуби част от пътниците си, а това да доведе до отказ на концесионера да изпълни поетите ангажименти към държавата. Мутафчиев обаче е категоричен, че независимо от забавянето на "Фрапорт" няма опасност концесионерът да не изпълни поетите ангажименти.

Премиерът Бойко Борисов обаче гледа на летище Балчик като възможност да се разбие "монополът" на летище Варна и да се засили конкуренцията меж-

110

► млн. лв. е стойността на инвестициите на "Фрапорт" за двете морски летища във Варна и Бургас от началото на концесионния договор през 2006 г.

170

► млн. лв. планира да вложи концесионерът в развитието на летищата Варна и Бургас през следващите три години

20.9%

► е ръстът на обслужените пътници на летището в Бургас за шестмесечието спрямо същия период на 2010 г.

СНИМКИ ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

ду двете летища. Тъй като той не поясни какво има предвид под това свое определение (липсата на друго летище във Варненско или фактът, че двете летища - в Бургас и Варна - имат един и същ концесионер), натежа тезата, че премиерът едва ли не прави услуга на собственици на голф комплексите в региона, които определено имат личен интерес летището в Балчик да заработи.

В крайна сметка новите терминали, обещани от концесионера на морските летища, все още не са построени, не е ясно какво ще се случи и с летището в Балчик. Едно обаче е сигурно - концесията е успешен модел, но неговото изпълнение в България може да се превърне в арена за спорове и борба на интереси.

Кина Драгнева

Какво следва Летището в Балчик

► Правителството създаде държавна фирма, която да управлява неизползваното летище край Балчик. Това е "Летище Балчик" ЕООД с капитал 390 000 лв. Има проблем обаче с отпускането на пари от бюджета.

► Кабинетът трябва да уведоми ЕК за намерението си да инвестира средства за превръщането на военното летище в Балчик в гражданско. Прехвърляне на средства от държавния бюджет в новото "Летище Балчик" ЕООД обаче би могло да се счита за непозволена държавна помощ и да не бъде разрешено от Брюксел.

► Всичко това може да забави проекта, а премиерът заяви категорично пред министрите си, че на 1 май 2012 г. летище Балчик трябва да работи за новия туристически сезон. "Дянков трябва да провери, съответно да информираме Брюксел, да знаят, че това е антимонopolна мярка за изграждането на алтернативно летище на Варна", обясни Бойко Борисов.

► Министърът на финансите Симеон Дянков обаче е категоричен, че докато Брюксел не даде одобрение, правителството няма как да финансира проекта. Процедурата щяла да отнеме 2-3 месеца, което допълнително ще забави започването на ремонта.

Мнение

Изграждането на новите терминали се бави с четири години

Новите терминали на морските летища бяха заложили за изграждане в инвестиционната програма на "Фрапорт туин стар еърпорт мениджмънт" АД още през 2006 г., когато беше подписан концесионният договор. Вече повече от четири години обаче терминали няма.

Дали този концесионер може да се счита за успешен, не мога да заявя категорично. Истина е обаче, че парите, които се внасяха в държавата от летищни такси, бяха повече, преди летищата да бъдат дадени на концесия.

Като цяло концесията е успешен модел, но трябва самите концесионери да вложат собствен капитал и да построят едно летище от основи, а не да използват наготово летища, направени изцяло с държавни пари. Не е нормално концесионерът след встъпването му като такъв да започне да печели веднага. Трябва първо да избие инвестицията си, да погаси кредитите

Иван Бамбов,
началник на отдел "Летища и ЛЛО" в Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията

” Концесията е успешен модел, но трябва самите концесионери да вложат собствен капитал, а не да използват наготово летища, направени изцяло с държавни пари

си, ако има такива, и чак след това да започне да печели.

Подозирам, че ако летището в Балчик се изгради с тези 40 млн. лв. държавни пари и след това бъде дадено на концесионер, ще се стигне до този опорочен модел на концесията. □

Позиция

Строежът на новите терминали ще започне тази година

Първите ни стъпки бяха насочени към увеличаване на капацитета за обслужване на пътници на двете летища чрез изграждането на допълнителни терминални площи, обновяване и модернизиране на техниката, подмяна на оборудването и системите, подобряване на условията и модернизиране на съществуващите терминали.

Капацитетът за обслужване на пътниците беше увеличен чрез изграждане и оборудване на допълнителни терминални площи във Варна (Терминал 3 с прилежащите подходи и инфраструктура) и Бургас (D3). Също така двете летища разполагат с най-съвременната техника за наземно обслужване у нас.

Бяха проектирани новите пътнически терминали. Направи се разширение на перона на летище Бургас и бяха пуснати в експлоатация четири нови самолетни стоянки. Бяха построени нови сгради на администрацията и каргото на

Становище на "Фрапорт туин стар еърпорт мениджмънт" АД

” Разчистват се терените за новите пътнически терминали на двете летища. В момента се провежда заключителният етап за избор на изпълнител

летище Бургас.

Поетапно се извършва разчистването на терените за строителство на новите пътнически терминали на двете летища. В момента дружеството провежда заключителния етап на процедурата за избор на изпълнител за строителството на новите летищни терминали на двете морски летища, планирано да започне през тази година. □

„Юниливър“ купи сладоледите „Дарко“

Със сделката световният лидер в сферата на бързооборотните стоки стъпва на пазара на сладолед в България

► млн. лв. е загубата на „Дарко“ за миналата година

► млрд. EUR е реализираната печалба за 2010 г. на „Юниливър“

► В резултат на сделката около 80 служители на „Дарко“ ще преминат към „Юниливър“

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Компанията за бързооборотни стоки „Юниливър“ купи „Дарко“ - втория по големина производител на сладолед в България, и по този начин навлезе на паза-

ра на сладолед в България. Сделката, която бе реализирана между поделението на компанията за Централна и Южна Европа и досегашния собственик Balkan

Accession Fund (BAF), включва дистрибуторската мрежа и производствения отдел. Официално цената на придобиване обаче не бе обявена. Споразумението

подлежи и на одобрение от страна на Комисията за защита на конкуренцията.

Какво ще се промени

Към момента е ясно, че около 80 служители на „Дарко“ ще преминат към „Юниливър“. „Дарко“ запазва производствения си персонал в момента и складовите съоръжения и ще произвежда продуктите си за българския пазар, се посочва още в официалното съобщение. Представителите и на двете компании обаче се въздържаха от допълнителни коментари.

„Дарко е ценна придобивка за нас, тъй като притежава добре познати марки и утвърдени позиции на пазара. Ние ще използваме силата на текущите бизнес активности и глобалната лидерска позиция на „Юниливър“ в тази категория за по-нататъшното консолидиране на позициите ни в региона на Балканите“, коментира Марк Дезенфанс, председател на „Юниливър

Централна и Южна Европа“.

Сладоледени финанси

Оборотът на „Дарко“ за миналата година е 7 млн. EUR. Дружеството е приключило годината със загуби в размер на 3.3 млн. лв. Според финансовия отчет на компанията текущите им задължения надхвърлят текущите активи с 18.3 млн. лв.

Новите собственици

„Юниливър“ е един от водещите световни доставчици на бързооборотни стоки. Компанията оперира в повече от 100 страни и продава в над 180 държави. Само за 2010 г. компанията реализира печалби в размер на 44.3 млрд. EUR. В портфолиото на „Юниливър“ се включват марки като Dove, Lipton, Axe/Lynx, Sunsilk, Vaseline, Rexona/Sure, Omo, Surf, Cif, Signal и Glorix/Domestos.

В Централна и Южна Европа групата работи главно

в секторите храна, битова и лична грижа чрез „Юниливър Централна и Южна Европа“ и „Юниливър Румъния“. Любопитното е, че на румънския пазар на сладолед компанията присъства от 2009 г. чрез марката Algida.

Старите собственици

Balkan Accession Fund, досегашният собственик на компанията, е регионален фонд за дялово инвестиране с капитал от 110 млн. EUR. Фондът се съсредоточава върху инвестиционни възможности основно в Румъния и България, но и в други държави на Балканите и Турция. Той купи сладоледите през юли 2007 г.

Компанията за сладолед „Дарко“ е създадена през 1991 г. и към момента е втората по големина в България. Тя продава марките като „Ескимо“, „Казабланка“, „Уикенд“, „Аляска“, „Милка“ и др.

Ивана Петрова

Пазарът на сладолед в България

Търсят се големи опаковки и сладолед във фунийки

- Проучване на в. „Пари“ през юли показва, че в последните години с устойчив ръст може да се похвалят продажбите на по-големите опаковки сладолед. Те са по-евтини и се предлагат активно на пазара.
- Друга тенденция е трайната ориентация на клиентите към сладолед във фунийка за сметка на сладолед на клечка.
- Кризата се отрази силно на сектора, въпреки че ефектът не беше така силен както при другите бързооборотни стоки.
- Лошото време миналото лято даде също негативен отпечатък върху прихо-

дите от продажби на основните играчи на пазара.

► Поскъпването на основните суровини като захар, мляко, брашно и какао принуди производителите през последните години да увеличават цените си, което допълнително оказва ефект върху продажбите.

► През това лято различните производители са избрали разнородни бизнес формули - някои са вдигнали средните си цени с до 15% в сравнение с лятото на 2010 г., а други са запазили цените си непроменени.

► Във втория случай производителите разчитат на маржовете на печалба и пласирането на по-големи обеми. Ивета Михайлова, търговски директор на „Кри Кри България“ АД, коментира, че през 2011 г. пазарът на сладолед в България може би ще отбележи поредната, четвърта годишна на спад и ще загуби битката със стоките от първа необходимост и нуждата от ежедневните комунални разходи.

45 хил. служители на Verizon стачкуват в САЩ

Половината работници се включиха в първата стачка в компанията от 10 години насам

Почти половината от служителите на Verizon, един от двата най-големи телефонни оператора в САЩ, обявиха стачка в неделя, след като пропаднаха преговорите за нов колективен трудов договор. Стачката, в която се включиха 45 хил. души, е първата в компанията от 2000 г. насам, когато 80 хил. работници стачкуваха в продължение на 3 седмици.

Неразбирателство

Verizon и профсъюзите преговарят от края на юни, но до изтичането на сегашния договор в неделя не са постигнали приближаване на позициите си. Стачкуващите работници са основно техници и служители по обслужване на клиенти в подразделението на компанията, предлагащо стационарна телефония, високоскоростен интернет и кабелна телевизия в североизточната част на страната. Двете страни не постигат споразумение по въпросите, свързани със здравните вноски, пенсионните планове и правилата за работа.

Гледни точки

Verizon се опитва да държи под контрол разходите в телефонния си бизнес, който е в спад от едно десетилетие насам, тъй като клиентите все повече се ориентират към мобилните комуникации. “Стачката е затруднение за всички и не трябва да се приема с лека ръка”, заявява Джим Спелън, говорител на един от двата синдиката в компанията. “Фактът, че започнахме стачка, вместо да финализираме споразумението, е свидетелство за безкомпромисността на Verizon по време на разговорите”, допълва той.

Нужда от промяна

Със свое писмо от понеделник изпълнителният директор на компанията Лоуел МакАдам призова служителите на компанията да помогнат по редица мерки за по-нататъшното съкращаване на разходите при запазване в основна степен на сегашните компенсации и бонуси. МакАдам, който пое управлението като президент и главен изпълнителен директор на Verizon на 1 август, заяви, че промените, които иска компанията, са в съответствие с подобни мерки в други фирми от сектора, които са били приети от синдикатите. Според него

► Служителите на компанията и нейните ръководители не могат да се споразумеят по въпросите, свързани със здравните вноски, пенсионните планове и правилата за работа

СНИМКИ BLOOMBERG

освен това много от конкурентите на Verizon не са обвързани с договорни ограничения, което им позволява да посрещат “попъргаво и гъвкаво нуждите

на клиента”.

“Както автомобилната индустрия откри преди няколко години, ако не се направят необходимите корекции - когато нуждата от

промяна е очевидна - това може да има катастрофални последици”, заявява МакАдам.

Verizon има 93 хил. служители в кабелния си бизнес,

58 хил. от които са членове на синдикати. Заедно със съвместното предприятие на Verizon Wireless с Vodafone Group компанията има общо 196 хил. работници. □

Бъфет предлага 3.24 млрд. USD за Transatlantic

С офертата си за 52 USD за акция компанията му изпревари две конкурентни предложения

Поделение на притежаваната от Уорън Бъфет Berkshire Hathaway Inc. предложи 3.24 млрд. USD за презастрахователната компания Transatlantic Holdings Inc. С офертата за 52 USD за акция National Indemnity Co. изпревари две конкурентни предложения. Цената е и с 15% по-висока в сравнение с нивата на затваряне на борсовата търговия в петък. Бордът на директорите на Transatlantic коментира, че “внимателно ще обмисли и оцени” предложението за изкупуване. От Berkshire дадоха на презастрахователя срок до края на търговията в понеделник, за да дадат формален отговор по отношение на офертата.

Transatlantic има споразумение да бъде купен от Allied World Assurance

Company Holdings Ltd. при цена от 44.22 USD за акция, или общо за 2.75 млрд. USD. Междувременно и Validus Holdings Ltd. отправиха враждебна оферта за 46.36 USD на акция, с което общата цена на сделката се повиши до 2.89 млрд. USD.

В неделя от Allied World излязоха със съобщение, в което увериха, че изкупуването на Transatlantic от тях е по-добро и ще доведе до по-големи ползи за акционерите. Validus Holdings също излязоха със съобщение, в което коментираха, че призовават борда на директорите на Transatlantic да започнат дискусии с тях, след като получат офертата

на Бъфет.

Новината за офертата от страна на компания на Бъфет идва дни след като компанията му обяви повишаване на печалбата си за втората четвърт на годината. Нетната печалба на компанията за втората половина на годината достигна 3.4 млрд. USD, което е със 74% повече на годишна база.

В края на седмицата

анализатор коментира, че Berkshire Hathaway трябва да намери начин да започне да харчи “купчината си с пари”, за да се разраства. Бъфет, който често е наричан и “Оракулът от Омаха”, неведнъж е споменавал за своето желание да направи повече придобивки в застрахователния сектор, ако намери силни компании с конкурентни предимства. □

► “Оракулът от Омаха”, както често наричат Уорън Бъфет, неколккратно е споменавал за своето желание да направи повече придобивки в застрахователния сектор, ако намери силни компании с конкурентни предимства

3.4

► млрд. USD е нетната печалба на притежаваната от Уорън Бъфет Berkshire Hathaway Inc. за втората половина на годината

НАЦИОНАЛЕН ТЕЛЕФОН ЗА ЗАВЕЗКИ
0 7001 7001
НА ЦЕНАТА НА ЕДИН ТЪРСЕНИ РАЗСВОР

6000 НАСЕЛЕНИ МЕСТА
ВСИЧКИ КУРИЕРСКИ УСЛУГИ
ДО ВСЯКА ТОЧКА НА БЪЛГАРИЯ

НА ЕДНАКВО
НИСКА ЦЕНА

SPEEDY
EXPRESS DELIVERY SERVICE
РЕЧНО СТОПЕНО

12 ПАЗАРИ

Курсове за митнически оценки

Валута	Код	За	Стойност
Currency	Code	For	Rate
АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР	AUD	1	1,4797
БРАЗИЛСКИ РЕАЛ	BRL	10	8,8077
КАНАДСКИ ДОЛАР	CAD	1	1,4540
ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК	CHF	1	1,6785
КИТАЙСКИ РЕНМИНБИ ЮАН	CNY	10	2,1314
ЧЕШКА КРОНА	CZK	100	7,9836
ДАТСКА КРОНА	DKK	10	2,6234
БРИТАНСКА ЛИРА	GBP	1	2,2209
ХОНГОНГСКИ ДОЛАР	HKD	10	1,7667
ХЪРВАТСКА КУНА	HRK	10	2,6226
УНГАРСКИ ФОРИНТ	HUF	10000	7,2659
ИНДОНЕЗИЙСКА РУПИЯ	IDR	10000	1,6124
ИЗРАЕЛСКИ ШЕКЕЛ	ILS	10	4,0323
ИНДИЙСКА РУПИЯ	INR	100	3,0968
ЯПОНСКА ЙЕНА	JPY	100	1,7455
ЮЖНОКОРЕЙСКИ ВОН	KRW	1000	1,3034
ЛИТОВСКИ ЛИТАС	LTL	10	5,6645
ЛАТВИЙСКИ ЛАТ	LVL	1	2,7574
МЕКСИКАНСКО ПЕСО	MXN	10	1,1822
МАЛАЙЗИЙСКИ РИНГИТ	MYR	10	4,5928
НОРВЕЖСКА КРОНА	NOK	10	2,5062
НОВОЗЕЛАНДСКИ ДОЛАР	NZD	1	1,1776
ФИЛИПИНСКО ПЕСО	PHP	100	3,2227
ПОЛСКА ЗЛОТА	PLN	10	4,8997
НОВА РУМЪНСКА ЛЕЯ	RON	10	4,6047
РУСКА РУБЛА	RUB	100	4,9232
ШВЕДСКА КРОНА	SEK	10	2,1326
СИНГАПУРСКИ ДОЛАР	SGD	1	1,1340
ТАЙЛАНДСКИ БАТ	THB	100	4,6027
ТУРСКА ЛИРА	TRY	10	8,2962
ЩАТСКИ ДОЛАР	USD	1	1,3767
ЮЖНОАФРИКАНСКИ РАНД	ZAR	10	1,9953
ЕВРО	EUR	1	1,9558

Валутният курс за митнически цели е курсът на БНБ определен в предпоследната сряда от месеца и публикуван този или на следващия ден, който се използва през следващия календарен месец, освен ако не бъде заменен от курса определен по чл. 91 от ПЛЗМ. Курсовете са валидни до 24.00 часа на 8.08.2011 г.

Курсове на чуждестранни валути

Валута	Код	За	Стойност	Разлика
ЕВРО	EUR	1	1,96	0
АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР	AUD	1	1,42449	-0,02021
БРАЗИЛСКИ РЕАЛ	BRL	10	8,60386	-0,10071
КАНАДСКИ ДОЛАР	CAD	1	1,39413	-0,01304
ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК	CHF	1	1,80277	-0,00334
КИТАЙСКИ РЕНМИНБИ ЮАН	CNY	10	2,13631	-0,00909
ЧЕШКА КРОНА	CZK	100	8,08328	0,01734
ДАТСКА КРОНА	DKK	10	2,62549	-0,00017
БРИТАНСКА ЛИРА	GBP	1	2,25041	-0,00013
ХОНГОНГСКИ ДОЛАР	HKD	10	1,76139	-0,00851
ХЪРВАТСКА КУНА	HRK	10	2,62299	-0,00334
УНГАРСКИ ФОРИНТ	HUF	10000	7,13937	0,00391
ИНДОНЕЗИЙСКА РУПИЯ	IDR	10000	1,60821	-0,00263
ИЗРАЕЛСКИ ШЕКЕЛ	ILS	10	3,87861	-0,03094
ИНДИЙСКА РУПИЯ	INR	100	3,05742	-0,03055
ИСЛАНДСКА КРОНА	ISK	100	0,00000	0,00000
ЯПОНСКА ЙЕНА	JPY	100	1,76535	0,00730
ЮЖНОКОРЕЙСКИ ВОН	KRW	10000	1,26822	-0,02077
ЛИТОВСКИ ЛИТАС	LTL	10	5,66448	0,00000
ЛАТВИЙСКИ ЛАТ	LVL	1	2,75663	0,00000
МЕКСИКАНСКО ПЕСО	MXN	10	1,13238	-0,01590
МАЛАЙЗИЙСКИ РИНГИТ	MYR	10	4,53473	-0,04578
НОРВЕЖСКА КРОНА	NOK	10	2,51780	0,00517
НОВОЗЕЛАНДСКИ ДОЛАР	NZD	1	1,14102	-0,01628
ФИЛИПИНСКО ПЕСО	PHP	100	3,23016	-0,00808
ПОЛСКА ЗЛОТА	PLN	10	4,82754	-0,00704
НОВА РУМЪНСКА ЛЕЯ	RON	10	4,60955	-0,00130
РУСКА РУБЛА	RUB	100	4,79718	-0,08452
ШВЕДСКА КРОНА	SEK	10	2,11993	-0,00436
СИНГАПУРСКИ ДОЛАР	SGD	1	1,12923	-0,00321
ТАЙЛАНДСКИ БАТ	THB	100	4,60607	-0,01819
НОВА ТУРСКА ЛИРА	TRY	10	7,87466	-0,09011
ЩАТСКИ ДОЛАР	USD	1	1,37492	-0,00680
ЮЖНОАФРИКАНСКИ РАНД	ZAR	10	1,97284	-0,01977
ЗЛАТО (1 ТРОЙ УНЦИЯ)	XAU	1	2337,61000	36,38000

Обезни курсове на чуждестранни валути към лева за 9.08.2011 година. Тези курсове се основават на чл. 29, ал. 2 от Закона за БНБ и референтните курсове на ЕЦБ за съответния ден, и се прилагат за целите на статистическата и счетоводната отчетност.

Райфайзен АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ	Тип	Валута	Емисионна стойност за поръчки подадени до 15.00 ч. на 2.08.2011 г.					Цена при обратно изкупуване
Фондове на Райфайзен Капиталманаж Гезелшафт м.б.Х. за дата 5.08.2011 г.		USD	До 5 000 евро	От 5 001 до 10 000 евро	От 10 001 до 20 000 евро	Над 20 001 евро	Над 100 001 евро	
Райфайзен-Европлюс-Облигации	консервативен	USD	12,13	12,07	12,01	11,98	11,83	11,83
Райфайзен-Глобални-Облигации	консервативен	EUR	84,17	83,76	83,35	82,95	81,72	81,72
Райфайзен-Глобален-Балансиран	балансиран	EUR	101,98	101,49	100,99	100,50	99,01	99,01
Райфайзен-Европейски-SmallCap-Компании	високодоходен	EUR	157,34	156,59	155,84	155,09	149,85	149,85
Райфайзен-Глобален-Акции	високодоходен	EUR	153,11	152,37	151,64	150,90	147,22	147,22
Райфайзен-Източноевропейски-Акции	високодоходен	EUR	301,42	299,99	298,55	297,12	287,07	287,07
Райфайзен-Евразия-Акции	високодоходен	EUR	183,42	182,55	181,68	180,80	174,69	174,69
Райфайзен-НововъзникващиПазари в Акции	високодоходен	EUR	226,30	225,22	224,14	223,06	215,52	215,52
Райфайзен-Русия-Акции	високодоходен	EUR	85,95	85,54	85,13	84,73	81,86	81,86
Райфайзен-Енергийни-Акции	високодоходен	EUR	163,79	163,01	162,23	161,45	155,99	155,99
Райфайзен-Инфраструктурни-Акции	високодоходен	EUR	115,11	114,55	114,00	113,45	110,68	110,68
Райфайзен-Активни-Стоки	високодоходен	EUR	117,94	117,37	116,81	116,25	112,32	112,32
Райфайзен-Защита От Инфлация-Фонд	консервативен	EUR	127,08	126,46	125,85	125,23	123,38	123,38

Нетната стойност на акциите на дял е равна на цената на обратно изкупуване. Информация за проспектите и правилата на фондовете може да бъде получена на тел. 0700 10 000, както и на интернет адреси www.rcm.at и www.ram.bg

Котировки на взаимните фондове

Фонд	Тип	Ем. ст. (млн)	ЦМ	Промяна	Доходност и Риск	От началото на годината (не се анюализира)	Спонтанно отклонение	За последните 12 мес.	От началото на публ. прехвърляне (анюализирана)	Начало на публ. прехвърляне	
Авора Капитал АД	Смесен - балансиран	4.8084	4.8084	4.7122	-2.94%	10.91%	-2.27%	-18.65%	21.01.2008		
Авора Кепитъл - Балансиран	фонд в акции	7.3188	7.3188	7.1724	-1.93%	10.82%	8.74%	-8.43%	23.01.2008		
Авора Кепитъл - Global Commodity Fund	фонд в акции	10.2565	10.6668	0.0000	0.00%	0.11%	1.22%	1.36%	23.09.2009		
Активна Асет Мениджмънт ЕАД	фонд в акции	2.2616	2.2616	2.2616	1.05%	29.11%	0.27%	-47.96%	12.11.2007		
ДФ Активна Високодоходен	Смесен - балансиран	2.6062	2.6062	2.6062	-0.58%	25.79%	-3.16%	-42.09%	12.11.2007		
Алфа Асет Мениджмънт ЕАД	фонд в акции	0.5912	0.5854	0.5854	-4.23%	13.21%	2.01%	-9.50%	17.04.2006		
Алфа Индекс Имоти	фонд в акции	0.5625	0.5597	0.5471	5.55%	13.21%	3.20%	-10.95%	16.08.2006		
Алфа Индекс Top 20	фонд в акции	0.4248	0.4165	0.4165	3.17%	9.30%	14.74%	-20.44%	10.10.2007		
Алфа Избрани Акции	Фонд на паричен пазар	1100.8808	1099.2295	1067.8544	2.96%	13.21%	5.34%	4.97%	05.08.2009		
Алфа Паричен Пазар	Фонд на паричен пазар	11.7674	11.7615	11.7439	11.7556	11.7615	2.53%	0.73%	5.12%	5.89%	06.10.2008
Астра Асет Мениджмънт АД	Смесен - балансиран	10.8397	10.6779	10.6779	0.0000	-0.06%	11.22%	0.15%	2.73%	06.10.2008	
ДФ Астра Кеш	фонд в акции	10.0146	9.9648	9.8153	9.8652	0.0000	-0.83%	13.47%	-0.61%	-0.13%	06.10.2008
ДФ Астра Плюс	Смесен - балансиран	14.0520	13.9129	13.9129	2.68%	7.39%	3.70%	6.01%	14.12.2005		
БенчМарк Асет Мениджмънт АД	фонд в акции	8.0009	8.0009	8.0009	0.24%	11.48%	2.45%	-3.94%	01.03.2006		
ДФ БенчМарк Фонд-1 Акции и Облигации	фонд в акции	3.5688	3.5335	3.5335	-18.46%	12.89%	-25.56%	-18.33%	21.06.2006		
ДФ БенчМарк Фонд-2 Акции	фонд в акции	7.5387	7.3191	7.3191	-6.22%	11.77%	-4.20%	-8.51%	05.02.2008		
ДФ БенчМарк Фонд-3 Сектор Недвижими Имоти	фонд в акции	10.2291	9.9312	9.9312	-9.24%	11.09%	-9.42%	-10.20%	05.02.2008		
ДФ БенчМарк Фонд-4 ЕНЕРГЕТИКА	фонд в акции	12.6743	12.6743	12.6743	3.37%	0.25%	6.28%	7.73%	03.06.2008		
ДФ БенчМарк Фонд-5 ЦИФЕ	фонд на паричен пазар	82.2571	81.9692	81.9692	-0.53%	0.81%	2.34%	-3.77%	20.11.2006		
БенчМарк Фонд-6 Паричен	фонд в акции	48.6585	48.4152	48.4152	-0.31%	1.57%	5.29%	-10.91%	20.11.2006		
БенчМарк Фонд-7 Паричен	фонд в акции	63.0072	62.6922	63.0072	-2.47%	0.92%	0.26%	-9.64%	03.10.2007		
БенчМарк Фонд-8 Паричен	фонд в акции	96.3303	94.8961	94.8961	-1.96%	2.89%	-6.59%	-1.01%	04.01.2007		
БенчМарк Фонд-9 Паричен	Смесен - балансиран	75.4907	74.3667	74.3667	-4.79%	1.31%	-9.43%	-7.11%	25.06.2007		
БенчМарк Фонд-10 Паричен	фонд в облигации	1.36287	1.36015	1.36015	2.87%	0.57%	4.65%	5.57%	01.12.2005		
БенчМарк Фонд-11 Паричен	Смесен - балансиран	1.10553	1.09891	1.09891	0.71%	3.97%	3.95%	1.73%	01.12.2005		
БенчМарк Фонд-12 Паричен	фонд в акции	0.75579	0.74457	0.74457	-2.06%	8.27%	3.04%	-5.19%	01.03.2006		
БенчМарк Фонд-13 Паричен	Смесен - балансиран	0.76759	0.76259	0.76259	1.65%	3.04%	5.01%	-7.51%	07.03.2008		
БенчМарк Фонд-14 Паричен	Смесен - балансиран	1.0846	1.07822	1.07822	2.35%	0.32%	3.44%	3.44%	07.03.2008		
БенчМарк Фонд-15 Паричен	Смесен - балансиран	99.2665	98.2787	98.2787	-4.66%	6.22%	-1.77%	-0.22%	07.12.2005		
БенчМарк Фонд-16 Паричен	Смесен - балансиран	101.3772	100.3894	100.3894	-2.63%	5.91%	-5.45%	0.16%	06.03.2006		
БенчМарк Фонд-17 Паричен	фонд в акции	82.1594	80.9162	80.9162	-2.92%	8.68%	-4.64%	-2.08%	20.06.2005		
БенчМарк Фонд-18 Паричен	фонд на паричен пазар	129.6520	129.6520	129.6520	0.31%	7.21%	7.12%	3.10.2007			
БенчМарк Фонд-19 Паричен	Смесен - балансиран	95.7715	95.3888	95.3888	0.99%	1.83%	2.43%	-1.25%	01.02.2008		
БенчМарк Фонд-20 Паричен	Смесен - балансиран	111.8941	111.4470	111.4470	3.52%	0.26%	5.75%	5.43%	01.07.2009		
БенчМарк Фонд-21 Паричен	фонд в акции	102.1794	101.1677	100.1560	0.65%	N/A	N/A	1.60%	15.11.2010		
БенчМарк Фонд-22 Паричен	фонд в акции	4.8890	4.8598	4.8598	0.50%	7.97%	6.78%	4.67%	08.07.1999		
БенчМарк Фонд-23 Паричен	фонд в акции	0.9828	0.9780	0.9755	3.76%	14.08%	5.12%	-1.24%	01.06.2009		
БенчМарк Фонд-24 Паричен	Смесен - балансиран	10.0584	10.0782	10.0782	0.78%	0.50%	0.88%	0.75%	01.06.2010		
БенчМарк Фонд-25 Паричен	Смесен - балансиран	18.1413	18.0147	18.0147	2.86%	7.71%	2.83%	9.11%	28.09.2004		
БенчМарк Фонд-26 Паричен	фонд в акции	11.1393	10.9845	10.9845	2.88%	9.21%	0.88%	1.82%	05.01.2006		
БенчМарк Фонд-27 Паричен	фонд в акции	1.0573	1.0515	1.0515	-6.21%	9.05%	-11.21%	0.02%	10.05.2004		
БенчМарк Фонд-28 Паричен	фонд в акции	0.7882	0.7766	0.7766	-6.23%	12.91%	2.93%	-5.09%	04.10.2006		
БенчМарк Фонд-29 Паричен	фонд в акции	0.9529	0.9435	0.9435	-12.25%	10.17%	-0.13%	-1.69%	23.11.2007		
БенчМарк Фонд-30 Паричен	фонд в облигации	133.6072	133.4075	133.4075	1.14%	3.01%	2.94%	5.59%	04.05.2006		
БенчМарк Фонд-31 Паричен	Смесен - балансиран	14.0253	14.0253	13.8864	-2.06%	7.95%	-1.83%	1.45%	17.12.2004		
БенчМарк Фонд-32 Паричен	фонд в акции	0.7038	0.6900	0.6900	-8.54%	14.82%	-4.72%	-6.90%	04.05.2006		
БенчМарк Фонд-33 Паричен	Смесен - балансиран	857.4298	851.0151	851.0151	4.48%	4.02%	8.34%	-4.70%	09.05.2008		
БенчМарк Фонд-34 Паричен	фонд в акции	756.8494	751.1872	751.1872	2.79%	4.27%	6.64%	-8.29%	09.05.2008		
БенчМарк Фонд-35 Паричен	фонд в облигации	11.9447	11.9447	11.9447	3.49%	1.01%	6.42%	3.27%	30.01.2006		
БенчМарк Фонд-36 Паричен	Смесен - балансиран	130.6214	130.6214	130.6214	4.77%	5.87%	11.57%	3.27%	30.01.2006		
Бен											

Регионални
индексиОсновният индекс на БФБ отчете
силен спад

Sofix: 390.07

↓ -2.32%

Македонският бенчмарк също се понижи

МВПО: 2383.58

↓ -2.81%

Основният сръбски индекс се срива

BELEX15: 639.33

↓ -5.85%

Число на деня

Обем

67 300

▶ акции на "Фонд за недвижими имоти България" АДСИЦ
смениха собственика си на борсата

Световни индекси

Германският измерител продължи да
отчита спад

DAX: 5944.71

↓ -4.67%

Американският бенчмарк отново
тръгна надолу

Dow Jones: 11 153.04

↓ -2.55%

Хонконгският индекс беше сред най-
зубещите в Азия

HANG SENG: 20 490.60

↓ -2.17%

Разширяване

General Electric

15 000

▶ нови работни места ще
открие американската
компания, всичките в
САЩ

Спаг

Жито

0.03%

▶ поевтиняха фючърсите
на житото в Чикаго
поради евтин внос от
Източна Европа

Намаленият рейтинг на САЩ изстреля цената на златото нагоре

Ценният метал остана единствената сигурна инвестиция поради слабото представяне на щатския долар, твърдят анализатори

Златото се изкачи до цена от над 1700 USD за тройунция за пръв път в историята, след като рейтинговата агенция Standard&Poor's свали кредитния рейтинг на САЩ с едно ниво от най-високото възможно. Това предизвика и спад на долара поради притесненията, че глобалната икономика забавя ръста си. Цената на ценния метал е по-висока с 20% през 2011 г., като нараства за единнадесета поредна година. Слабата икономика увеличава търсенето му като защитна инвестиция.

Слаб ръст

"В сегашната макроикономическа обстановка, при високия риск и несигурността, обхванали финан-

совите пазари, златото се представя много добре", казва Байрам Динчер, анализатор в LGT Capital Management в Швейцария пред Bloomberg. "Високата цена на метала се обуславя както от свалянето на рейтинга, така и от по-слабия ръст на световния БВП", допълва той. Фючърсите на златото за доставка през декември се покачиха с 51.70 USD, или 3.1%, до 1703.50 USD за тройунция на борсата Comex в Ню Йорк, след като по-рано скочиха до цели 1718.20 USD. Това е най-големият ръст между два дена от 4 ноември насам. Среброто за доставка през септември също се покачи с 3.9% до 39.69 USD за тройунция в Ню Йорк. Агенция Standard&Poor's намали дългосрочния рейтинг на САЩ с едно ниво до AA+ от AAA на 5 август, с негативна перспектива за бъдещи промени. Компанията разкритикува американската политическа система за нейната неспособност адекватно да се справи с

редуцирането на дефицита на страната.

Инвестиция
с главно "И"

По данни на Bloomberg около 5.4 трлн. USD от глобалната стойност на ценните книжа е била заличена от 26 юли насам поради влошаването на европейската дългова криза, а докладите за производството и потреблението в САЩ показаха, че най-голямата икономика в света се забавя. Същевременно политическата безизходност относно бюджетния дефицит докарва американското правителство до ръба на банкрута. Индексът S&P 500 се сви със 7.2% през изминалата седмица, отбелязвайки своя най-сериозен спад от ноември 2008 г. насам. "Златото не е просто една от възможните инвестиции, то е инвестицията с главно "И", твърди Гавин Уенд, директор на австралийската анализаторска компания Mine Life. По принцип по време на стресове сигур-

ните инвестиции са златото и щатският долар, но в момента е само ценният метал. Доларът спадна до рекордно ниско ниво спрямо швейцарския франк.

Допълнително
намаляване
на рейтинга

Междувременно Goldman Sachs повишиха предвижданията си за фючърсите на златото на 1645, 1730 и 1860 USD за тройунция за съответно три-, шест- и дванадесетмесечния период. Банката очаква основният лихвен процент в САЩ да остане нисък още известно време. Предишните очаквания бяха за 1565, 1635 и 1730 USD за тройунция. Рейтингът на САЩ може да бъде намален до AA през следващите две години, ако бюджетните съкращения са по-малки от договорените, лихвеният процент се повиши или ако "нов финансов натиск" доведе до по-висок държавен дълг, казаха още базираните в Ню Йорк Standard&Poor's.

Спад

▶ След промяната на кредитния рейтинг на САЩ петролът спадна до най-ниското си ниво от осем месеца поради опасения за намаляващо търсене на горива в най-големия потребител на суров нефт в света. Фючърсите спаднаха с цели 4.9% след решението на Standard&Poor's от 5 август. Петролът за доставка през септември поевтиня до 82.65 USD за барел при електронната търговия на стоковата борса в Ню Йорк. Проблемите с дълговете в Европа допълнително отслабиха позициите на стока

СИМКИ BLOOMBERG

Известие за международен търз на НАТО
за доставка на полево оборудване

МИНИСТЕРСТВОТО НА ИКОНОМИКАТА, ЕНЕРГЕТИКАТА И ТУРИЗМА на основание чл. 23 от Наредбата за условията и реда за допускане на български физически или юридически лица до участие в международни процедури на Организацията на Северноатлантическия договор (НАТО) информира, че Агенцията на НАТО за поддръжка и снабдяване (NAMSA) обявява международен търз по Програмата на НАТО за инвестиции в сигурността за доставка на лагерно имущество - палатки за полеви офиси и жилищни модули заедно с необходимото оборудване (за вентилация, отопление, комуникация, контрол на средата и др.). Оборудването трябва да е годно за използване при различни климатични условия.

Прогнозната цена на доставката възлиза на 15 700 000 евро. В търза могат да участват фирми, за които е издадена Декларация за съответствие съгласно наредбата. Документацията, офертите и цялата кореспонденция във връзка с търза ще бъдат на английски език.

Важни срокове:
22 август 2011 г. - представяне на Декларация за съответствие в NAMSA

След 31 август 2011 г. - изпращане на тръжните документи
84 дни - срок за подготовка на офертите
Срок за доставка след сключване на договора - 16-18 месеца
Интерес за участие с цел издаване на Декларация за съответствие трябва да бъде заявен писмено до **15 август 2011 г.** на адрес:
Министерство на икономиката, енергетиката и туризма
гр. София 1052
ул. "Славянска" № 8
Дирекция "Международно контролирана търговия и сигурност"
Отдел "НАТО и икономически аспекти на сигурността"
Относно: Международни процедури на НАТО
Факс: 02/ 980 4711.

Фирмите, включени в базата данни на кандидатите да участие в международни процедури на НАТО, прилагат декларация по чл. 10, ал. 2 от наредбата, че няма настъпила промяна в обстоятелствата, послужили като основание за включване.

Зантересованите фирми, които не са включени в базата данни, трябва да приложат заявление за включване и документите по чл. 7, ал. 1 от наредбата. Формуляр на заявлението се намира на <http://www.mee.gov.bg/integration/nato.html>.

За допълнителна информация:
Телефон: 02/ 940 75 82

Моловете в Русе бавно намират наематели

Двата търговски центъра, които отвориха врати в края на 2010 г., все още са далеч от пълна заетост

” Русе не е град на моловете, а град на моловите намерения

Петър Дончев, изп. гупектор на Real Estate Services Bulgaria

Двата русенски мола, които отвориха плахо в края на миналата година, постепенно увеличават наемателите си, но все още са твърде далеч от 100% заетост. И вероятно ще отнемат години, преди да я достигнат. За сравнение в Бургас единственият мол е достигнал за около 2 години след откриването си.

Когато цифрите говорят

“70% от търговските пло-

щи в “Мол Русе” вече са договорени и заети”, съобщил Петър Дончев, изпълнителен директор на компанията RESB (Real Estate Services Bulgaria). “Мега мол Русе” има 50% заетост”, каза Димитър Киферов, мениджър “Търговски площи” във “Фортън интернешънъл”. Към отварянето си молът е имал подписани договори за над 35 на сто от площта. В първия търговски център има хи-

пермаркет на френската верига “Карфур”, а в “Мега Мол Русе” - от веригата “Пикадили”, която вече е собственост на белгийската “Делез груп”.

Цели

“До края на 2011 г. мениджърският екип има амбиция да отдаде 100% от площите на първото ниво и не по-малко от 65-70% от търговските площи на второто ниво [на “Мол Русе”]”, допълни Дончев.

За да привлекат добри наематели, от търговския център твърдят, че дават облекчения за първите две години при сключване на 5- или 10-годишен договор.

От “Мега Мол Русе” също се надяват да продължат да увеличават заетостта си. Предстои отварянето на боулинг, още заведения и голям магазин на веригата за детски играчки “Хиполенд”. Мениджърите и на двата мола се надяват, че ще наложат търговските си обекти, защото конкуренцията не е толкова голяма, колкото във Варна например, където 4 мола се борят за привличане и наематели, и на купувачи.

Нереализираните планове

Кризата и невъзможността двата открити мола да бъдат напълнени с наематели поддействаха отрязването и Русе не успя да стане “Градът на 7-те мола”, за какъвто беше обя-

вен преди години. “Русе не е град на моловете, а град на моловите намерения”, казва Петър Дончев. По показател квадратни метри търговска площ на 1000 души градът е подценен, сочат изчисленията на RESB. Но заради умерената популателна способност едва ли моловите намерения ще бъдат реализирани, независимо че клиенти на моловете са и румънски граждани.

Клиентски групи

Преди да осъществи своята инвестиция в “Мол Русе”, RESB е направила проучвания за потенциалните клиенти. Най-важна е групата, която живее и работи на 30 минути с кола от мола, от която се очаква да формира около 70-80% от приходите. На практика това са жителите на Русе. Втората група е на 45 минути с кола от търговския център, в която влизат жители на околните общини. От тях

се очаква да формират около 12-13% от оборота. Последната целева група на проучването е била “1 час път с кола”, в която могат да влязат и жители от съседна Румъния, но никой не разчита те да формират повече от 7-8 на сто от приходите. В този смисъл румънците не са наша основна целева група, признава Дончев.

Михаил Ванчев
Красимира Янева

50%

► е заетостта в “Мега мол Русе”

70%

► от площите в “Мол Русе” вече са договорени и заети

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

► Наемите на кв. м модерни складови площи паднаха до 3.75 EUR, отчитам от Forton

ва на 12% ръст спрямо първото тримесечие на годината, твърдят от Forton.

Успешните примери

През второто тримесечие “Литекс Моторс” завърши автомобилния си монтажнен център край Ловеч с обща площ от 17 200 кв. м. “Каменица” инвестира 16 млн. EUR в новия си логистичен център в Хасково, чиято площ е 7000 кв. м.

Площите в процес на изграждане в района на столицата към момента са 32 400 кв. м. Един от проектите, чието завършване предстои през първото тримесечие на 2012 г., е фабриката на “Софарма” на бул. “Илиянци” с обща площ от 20 000 кв. м, пише в анализа на Forton.

Неприятна изненада

“От първото тримесечие на 2011 г., когато незаетите индустриални площи регистрираха рекордно ниски нива от 4%, в момента ставаме свидетели на повишение на свободните площи до 49 000 кв. м, или приблизително 7.8% от всички модерни площи”, коментира Владислав Кайзеров, мениджър “Офис и индустриални площи” във Forton. Търговските вериги, логистичните оператори,

дистрибуторите на фармацевтични продукти и бързооборотните стоки остават основните движещи сили за пазара на индустриални площи.

“Компаниите от леката индустрия са заинтересовани от закупуването на земя с цел изграждане на обекти, които в най-пълна степен отговарят на нуждите им”, допълни Кайзеров.

Наемите са

Наемните нива на първокачествените логистични площи в региона на София през второто тримесечие имат лек спад, след като четири поредни тримесечия държаха стабилни нива от 4 EUR на кв. м. Към юни 2011 г. наемите достигнаха 3.75 EUR на кв. м, което е понижение от 6.25% на годишна база, твърдят от Forton.

Три големи сделки бяха реализирани през периода април - юни 2011 г., сочат още данните на компанията. Общата площ на отдадените под наем индустриални помещения е 13 000 кв. м.

Доходността

Нивата на възвръщаемост също отчитат спад и през анализирания период са 12.5%, след като през последните две години държаха 13%, което е в резултат на активизиране на инвеститорите и интерес към потенциални сделки, твърдят от консултантската компания. □

Открити са нови 67 000 кв. м индустриални площи

Свободните складове са се увеличили до 7.8%

Лек ръст отбелязват новооткритите индустриални площи в района на София през второто тримесечие на 2011 г. в сравнение с първото, сочи докладът на Forton

International за логистичния пазар. Докато през периода януари - март площта на новооткритите складове е била 22 600 кв. м, през второто тримесечие новите индустриални площи са 67 000 кв. м. Така общият обем модерни (строени след 2003 г.) индустриални площи става 628 000 кв. м, което се равня-

„АЛФА БАНК - КЛОН БЪЛГАРИЯ“

Организира търз за продажба на оборудване за химическо чистене на дрехи, които ще се проведе на 08.09.2011 г. в 10.00 часа в централния офис на банката в гр. София, бул. „Васил Левски“ № 15-17.

Тръжната документация с подробна информация за условията на провеждане на търза, както и списък на продаваните машини, може да бъдат получени от централния офис на банката, всеки работен ден от 9.00 часа до 16.00 часа до 07.09.2011 год., до която дата се приемат предложения за участие в търза.

За допълнителна информация и въпроси: тел. 02 / 8905 799

Технологии на помощ

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Собственици на молове по света се опитват да задържат наемателите си, като използват иновативни начини да привличат посетители и да проучват поведението им

Най-големите притежатели на търговски центрове в света започват все по-усилено да използват дигитални технологии, за да преодолеят конкуренцията на онлайн магазините, която постоянно свива базата от наематели, и да продължат да привличат купувачи в магазините.

Базираната в Лондон Hammerson планира да използва софтуер, който следи посетителите в моловете на компанията чрез сигнала на техните мобилни телефони. Австралийската Westfield Group е създавала виртуален търговски център, а Simon Property Group от Индианаполис и Unibail-Rodamco от Париж предлагат на купувачите да добавят нови и все по-комплексни приложения за смартфони, пише Bloomberg. "Големите звезде в джунглата показват, че са живи, готови и жела-

ещи да възприемат новите тенденции в областта", казва Джошуа Бамфийлд, директор на Центъра за проучвания в продажбите. За по-малките търговски центрове и търговските улици в центъра на градовете обаче те са "поредният пирон в ковчег".

Глобалната онлайн търговия е нараснала над четири пъти, достигайки 591 млрд. EUR за десетилетието до 2010 г. включително, сочат данните на търговската организация Interactive Media in Retail Group. Според компанията за технологични и пазарни проучвания Forrester Research продажбите в интернет магазините ще се увеличават поне с 10% годишно в Западна Европа и САЩ, а растежът в Азия ще бъде още по-скоростен.

Онлайн търговията помага на търговците да достигат до клиентите си с по-малко магазини, което ги прави по-взискателни към големината и местоположението на наеманите от тях площи. От своя страна наемателите в моловете търсят да увеличат приходите от наеми и да повишат цената на недвижимата си собственост. Затова те започват да използват технологии, с

които да привличат повече посетители, както и да следят навигиите и движенията на купувачите.

Ограничено преимущество

Новите мобилни технологии едва ли ще дадат на големите молове непреодолимо преимущество, смята Патрик Карберг, изследовател в групата за иновации в информационните системи в London School of Economics. Тези приложения са лесни за създаване и позволяват на търговците на дребно да използват социалните платформи, казва той. Те могат да увеличат продажбите си например чрез услугите на сайтове за колективно пазаруване като Groupon.

Възходът на онлайн пазаруването означава, че отиването до магазина ще се превърне в разходка за забавление, смята Жерар Грьонер, главен изпълнителен директор на холандската инвестиционна компания за недвижима собственост Cogio. Това принуждава наемателите да правят моловете по-привлекателни или да ги превърнат в транспортни хъбове, заявява той. Cogio притежава 45 мола в шест страни и планира да създаде специално приложение за смартфони, чрез

което да състави база данни от потребителски навици, които компанията може да продава като услуга.

По-малко магазини

Днес търговците се нуждаят от около 90 магазина, за да продават на половината население на Великобритания, а през 1971 г. са били необходими 200 обекта, казва Джонатан де Мело, ръководител на европейското подразделение на CB Richard Ellis. Събирането на информация за поведението на пазаруващите може да помогне на наемателите да решат къде да разположат магазините на различни фирми, за да бъде в техен интерес. Именно това е подтикнало Hammerson да тества софтуер, който следи движението на посетителите в техен мол през сигнала от мобилните им телефони.

Най-посещаваните места

Собствениците на молове използват технологиите, за да увеличат предимството си пред търговските улици в градските центрове, където увеличаващият се брой опразнени помещения смъкват наемите. Най-големите притежатели на молове в Европа Unibail-Rodamco казват, че наемателите в техните 88 обекта са отчели 4.2% ръст на продажбите през първото полугодие спрямо предходната година. За сравнение общите продажби на дребно са се увеличили с по-малко от 1% в деветте държави, където оперира компанията. Unibail-Rodamco отчитат 5.5% ръст в приходите си от наеми и казват, че недвижимостите им са поскъпнали с 304 млн. EUR, или 2.4% през първата половина на годината.

Ангажирай посетителите

Една от най-големите компании, отдаваща търговски площи в Хонконг - Swire Properties, казва, че използва различни фотоконкурси, видеоклипове в социални

мрежи и други подходи, за да привлича посетители за промоции и събития в своите молове. "Това е много по-ефективно от раздаването на флаери на вратата", казва Тони Браун, директор на Lend Lease Investment Management, която притежава дялове в четири британски мола. Търговският център Mall of America в Блумингтън, Минесота, има повече от 270 хил. последователи във Facebook, повече от всички други търговски обекти в света. Смартфоните също са ключови за дигиталните иновации в търговските молове. Приложенията насочват посетителите до магазина, освен това им сочат и как да намерят свободно място за паркиране, както и други подобни удобства.

Имаме промоция

Simon Property, най-големият притежател на молове в САЩ, миналата година въведе приложение, което уведомява клиентите за новите промоции на търговците. Unibail-Rodamco ще тества приложение, което предлага награди при посещаването на търговския център Amstelveen в Холандия. Ако се окаже успешно, то може да бъде приложено и в други обекти на компанията.

Собствениците на имоти се надпреварват с технологично грамотните търговци, казва Джеймс Браун, ръководител на европейската изследователска компания Jones Lang LaSalle. Той дава за пример увеличените продажби на Starbucks чрез награди, раздавани през мобилното приложение на услугата Foursquare. Скоростта на внедряване на новите технологии зависи от размера на онлайн търговията и нивото на използване на смартфони в дадената държава. В Азия, особено в Япония и Южна Корея, приложенията за мобилни разплащания и сканиране на баркодове са много напреднали, казва Браун.

20

► магазина средно затварят на ген във Великобритания през първите пет месеца на 2011 г.

Виртуалният мол

През ноември Westfield отвори първия си виртуален мол за Австралия и Нова Зеландия. В него се предлагат инструменти за сравняване на цените в магазините на 130 търговци. Услугата предлага и връзки към различни социални мрежи, където купувачите да дадат своите отзиви за качеството на обслужването. Westfield, втори по големина собственик на търговски центрове в света по пазарна оценка, е включил и някои търговци, които не са негови наематели, и отваря вратата на международни компании към австралийския пазар.

Във Великобритания - най-големият онлайн пазар в Европа, новите технологии може да ускорят упадъка на търговските улици, тъй като по-високите цени на енергията и данъците спъват потреблението.

Според Capital Shopping Centers Group само 3% от площите в техните 14 британски мола са свободни, а потребителският трафик се е увеличил с 3% от края на 2010 г. Средното ниво на свободни площи в страната обаче е 12%, докато по търговските улици в градските центрове то е 14.5%. През първите пет месеца на годината всеки ден затварят врати по двадесет магазина. Експерти обаче казват, че малките магазини също може да използват технологии, за да се конкурират с големите в индустрията. "Виждаме само 5% от възможното", казва Джошуа Бамфийлд.

Пламен Димитров

► Simon Property, най-големият притежател на молове в САЩ, въведе приложение, което уведомява клиентите за новите промоции на търговците

Интервю Кристен Годси, антрополог и етнограф

Жените в България жънат успехите на активистки от края на 60-те и 70-те

СНИМКА ЛИЧЕН АРХИВ

Американската писателка говори за българките, феминизма и наследеното от комунистическата епоха

► **Госпожо Годси, как започнахте да се занимавате с етнографски изследвания в България? Какви бяха най-големите предизвикателства за вас като учен и писател?**

- Исках да изучавам пост-социалистическия свят, така че стоеше само въпросът на коя държава да се спира. Бях пленена от България, а и това, че се омъжих за българин, само помогна. Когато пристигнах, бях впечатлена от българската история и култура и би могло да се каже, че се пристрастих.

Най-голямото предизвикателство беше езикът. Българският не е лесен език и аз не получих кой знае колко академична подготовка. Научих го, разговарях с обикновени българи, които бяха достатъчно търпеливи да ми преподават.

► **Кои преживявания или хора спомогнаха да разберете как функционира българското общество? Каква беше "еволюцията" на вашата представа за българските жени в хода на работата ви?**

- Родителите на съпруга ми помогнаха невероятно много с обясненията си за старата система и нейните наследства в настоящето. Тази информация беше от изключителна важност в началото, тъй като имаше толкова много неща за социалистическата ера, които ми бяха непонятни.

Научих много и от работещите в туризма в края на 90-те: камериерките, сервитьорките и гидовете. Много чужденци идват в България, но говорят само

” **Въвеждането на квоти за жени в управителните съвети на публичните компании не е въпрос на равенство, а начин да се подобрят управлението и общественият контрол над публичните компании, което е в интерес на всеки в Европа**

с представители на елитите и по този начин никога не разбират как стоят нещата с обикновените българи, които често имат доста различни преживявания. Прекарах много време в компанията на обикновени хора - те бяха най-добрите ми учители.

► **Как виждахте равнопоставеността между половете в сектори на икономиката извън туризма, докато проучвахте книгата си "Червената Ривиера"?**

- Мисля, че между 1998 и 2000 г. много жени се справяха доста добре в професионалните сфери заради общата солидна образователна основа. Българските жени бяха по-приспособими от мъжете, понеже говореха повече чужди езици и имаха по-голям опит в "чиновническите" сектори на икономиката, които станаха по-важни след 1989 г.

Най-голямото ми притеснение в края на 90-те беше вездесъщото присъствие на мутреси и чалга певици, които се превръщаха в модели за подражание за младите жени и момичета. Мисля, че прекалено много български жени смятаха пластичната хирургия за по-добра инвестиция от образованието. За щастие българските жени като цяло удържат позициите си в професионалните сектори и дори доминират в някои от тях. Мисля, че т.нар. бизнес дами са устойчив феномен.

► **Какви са мисленето и самооценката на българ-**

ските жени, наследени от комунистическото ни минало?

- В момента се занимавам с проект за бившия комитет на Движението на българските жени (организацията от времето на комунизма) и неговото разностранно влияние върху българското общество и международното движение на жените.

Българките са имали много по-висок статус в обществото от жените в други страни на Балканите преди 1944 г., но няма съмнение, че комунистическата ера е от изключително значение за равнопоставеността на жените в България. Първо, равнопоставеността между половете е била узаконена - нещо извънредно напредничаво в сравнение с която и да било западна държава по онова време. Второ, комунистите постигат много за изкореняването на неграмотността сред жените и дават на момичетата равни възможности за образование. Трето, жените биват напълно интегрирани по отношение на трудовата си заетост. Те започват да изкарват собствени заплати и пенсии и макар че все още съществува разделението между "мъжки професии" и "женски професии", жените могат да имат финансова независимост от мъжете.

Накрая, но от най-голямо значение, поставям всички политики, прокарани от Комитета на българските жени в подкрепа на майките. Условието за отпусък по майчинство, детските

помощи и наличието на детски градини и ясли по онова време ме удивяват (и изпълват със завист)! Ние никога не сме имали такива неща в САЩ!

В момента има много жени в София и Варна, които отчаяно чакат за места за децата си в ясли и детски градини, понеже няма достатъчно. Това не е проблем, който свободният пазар може лесно да разреши и трябва както в Западна Европа да бъде разглеждан като част от обществените услуги.

Правата на жените са едно от редките положителни наследства от държавната уредба преди 1989-а. В България от края на 60-те и 70-те години е действало феминистко движение и жените днес жънат успехите на Соня Бакиш, Елена Лагадинова, Рада Тодорова, Мария Динкова и други активистки и журналисти, обвързани с "Жената днес" и Комитета на българските жени.

► **Мръсна дума ли е "феминизъм" в България?**

- Уви, да, но това е така, понеже като чуят за феминистки, хората си представят грозни, мъжемразещи лесбийки, които искат да изгорят сутенешите си и да пуснат космите на краката си да растат на воля. Феминизмът си е спечелил лоша слава и защото се съсредоточава прекалено тясно върху равнопоставеността между половете, а не върху други по-пространни политически и икономически проблеми. Кой го е грижа за разликите между заплатите на мъжете и жените, когато и двете са прекалено ниски, за да се живее с тях?

Жените трябва да преоткрият и обновят значението на думата "феминистка" така, че тя да описва жени, които желаят да бъдат равнопоставени партньори в проекта за по-добър свят за всички хора. Това са истинските

корени на феминизма, но с годините те са се загубили или са били преиначени.

► **Европейският комисар Вивиан Рединг заявя подкрепата си за квоти за жени в надзорните и управителните съвети на големите публични компании из целия ЕС. Какво е вашето отношение по този въпрос?**

- Това е много сложна тема и за нещастие медиите невинаги вникват в по-особените ѝ аспекти. Мисля, че в основата е въпросът дали вярваме в идеята за корпоративна демокрация. Защо живеем в свят, където избираме политиците, които ни управляват, но нямаме нищо против корпорациите ни да наподобяват диктатури?

Големите публични компании влияят на живота на милиони граждани, половината от които са жени, но демократичният принцип почти не се прилага при избирането на техните управителни съвети. Много усилия са насочени към подсигуриването на равно представяне на жените в парламентите, но ако истинската власт в капиталистическото общество е в частните корпорации, защо не се погрижим там също да има равен брой мъже и жени? Би било страотно, ако това можеше да се получи от само себе си, но такива промени рядко стават без държавна намеса.

Примерно намесата на Вивиан Рединг натежа много в преговорите за намаляването на цените на роуминг из Европа. Струва ми се, че кампанията ѝ за състава на управителните съвети на публичните компании може би ще има подобни последици. Не е въпрос на равенство, а начин да се подобрят управлението и общественият контрол над публичните компании, което би трябвало да е в интерес

” **Правата на жените са едно от редките положителни наследства от държавната уредба преди 1989-а**

Визитка
Коя е Кристен Годси

► Кристен Годси е антрополог и етнограф от САЩ. Тя преподава гъндър изследвания (Gender Studies) в колежа Боурун, щата Мейн, САЩ. Автор е на три книги и серия статии за българското общество и жени. Първата ѝ книга, "Червената ривиера" (The Red Riviera: Gender, Tourism and Postsocialism on the Black Sea) е посветена на жените в българския туристически сектор.

► *Вмopama Muslim Lives in Eastern Europe: Gender, Ethnicity and the Transformation of Islam in Postsocialist Bulgaria* от 2009 г. разглежда темата за българските мюсюлмани и специално помаците и тяхната променяща се религиозна идентичност.

► Предстои издаването на "Изгубени в прехода" (Lost in Transition). Това е колекция от есета и разкази за обикновените, а и неготам обикновени българи в условията на преход. Книгата може да бъде поръчана от www.dukeupress.edu или www.amazon.com.

► Кристин Годси е била омъжена за българин и има една дъщеря, която е български гражданин.

на всеки в Европа.

► **Кога погубихте материалите за новата си книга "Изгубени в прехода"?**

- Това е третата ми книга, която е колекция от есета и кратки разкази за събития от периода 1990-2009 г. Повечето от есетата се занимават с обикновени мъже и жени и техните преживявания в периода на прехода. Това е първата ми книга, замислена не само за академична публика. С нея се опитвам да разкажа за собствената си любов към България и нейните хора. Много съм развълнувана от издаването ѝ!

Йоана Кузмова